

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Fødevarestyrelsen, Kemi og Fødevarerets Enheden for

EU og internationale forhold

Sagsnr.: 2012-29-221-01337/Dep.sagsnr.: 19266

Den 20. februar 2013

FVM 116

GRUNNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om ændring af bilag II, III og V til Europa-Parlamentets og Rådets forordning 396/2005 med hensyn til maksimalgrænseværdier for clodinafop, clomazon, diuron, ethalfluralin, ioxynil, iprovalicarb, malein hydrazid, mepanipyrim, metconazol, prosulfocarb og tepraloxymid (komité sag)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Forslaget omhandler ændringer af maksimalgrænseværdier i bilag II, III og V til pesticidrammeforordning nr. 396/2005 for clodinafop, clomazon, diuron, ethalfluralin, ioxynil, iprovalicarb, malein hydrazid, mepanipyrim, metconazol, prosulfocarb og tepraloxymid i en række afgrøder. Forslaget indebærer ændringer af eksisterende maksimalgrænseværdier på baggrund af revurdering af stofferne. DTU har foretaget en vurdering af eventuelle kombinationseffekter. En vedtagelse af forslaget vurderes at betyde et uændret beskyttelsesniveau i Danmark. Regeringen kan støtte forslaget. Det skal bemærkes, at regeringens holdning til forslaget ligger inden for de retningslinjer, regeringen har forelagt Folketingets fødevarerordførere for behandling af komité sager om fastsættelse af maksimalgrænseværdier for pesticidrester.

Baggrund

Kommissionen har fremsat forslag til ændring af bilag II, III og V til forordning nr. 396/2005 af 23. februar 2005 om maksimalgrænseværdier for pesticidrester i eller på vegetabiliske og animalske fødevarer og foderstoffer og om ændring af Rådets direktiv 91/414/EØF (herefter pesticidrammeforordningen).

Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 14, stk. 1, litra a, og artikel 49, stk. 2 i pesticidrammeforordningen.

Forslaget behandles i en forskriftkomitéprocedure med kontrol i den Stående Komité for Fødevarer og Dyresundhed (SCoFCAH). Hvis der er kvalificeret flertal for forslaget, forelægger Kommissionen forslaget for Rådet og Europa-Parlamentet, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for 3 måneder. Kommissionen vedtager forslaget,

såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget eller ikke har udtalt sig inden for tidsfristen. Opnås der ikke kvalificeret flertal i den Stående Komité for Fødevarer og Dyresundhed (SCoFCAH), forelægger Kommissionen sagen for Rådet og Europa-Parlamentet, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for 2 måneder. Kommissionen vedtager forslaget, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget eller ikke har udtalt sig inden for tidsfristen.

Forslaget forventes at komme til afstemning i den Stående Komité for Fødevarer og Dyresundhed (SCoFCAH) den 25.-26. februar 2013.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Formål og indhold

Generelt om ændringer af maksimalgrænseværdier for pesticidrester

Maksimalgrænseværdier for pesticidrester i fødevarer er fastsat i pesticidrammeforordningens bilag II for de aktivstoffer, der allerede er fuldt evaluerede i forbindelse med optagelse eller ikke-optagelse på EU's positivliste til anvendelse af pesticider (forordning 1107/2009). Maksimalgrænseværdier er fastsat i bilag III for de aktivstoffer og afgrøder, der endnu ikke er færdigevaluerede med hensyn til alle anvendelser og resulterende restindhold; der er dog foretaget en sundhedsmæssig vurdering af alle maksimalgrænseværdier i bilag III.

Når der er indgivet en ansøgning om en konkret anvendelse af et pesticid i EU, gennemføres der i EU en konkret risikovurdering, og der fastlægges på den baggrund specifikke maksimalgrænseværdier for pesticidrester i bestemte afgrøder. Så længe der ikke er fastlagt en maksimalgrænseværdi på baggrund af konkrete anvendelser af et pesticid, gælder den automatisk fastsatte analytiske detektionsgrænse på 0,01 mg/kg for afgrøde-pesticid-kombinationen. Dette er udtryk for en 0-tolerance, idet det pågældende pesticid ikke må kunne måles i afgrøden.

En maksimalgrænseværdi kan, efter den fornødne konkrete risikovurdering i EU, indføres eller ændres på baggrund af:

- udvidet anvendelse til andre afgrøder af et allerede godkendt pesticid.
- anden anvendelse af et pesticid, for eksempel i en medlemsstat hvor der for en effektiv bekæmpelse påkræves en øget behandling, der medfører en øget rest i afgrøden.
- ansøgninger om importtolerancer fra tredjelande for produkter, der indføres til EU, og hvor der ikke allerede er fastsat en dækkende EU-grænseværdi.
- implementering af Codex Alimentarius (FAO/WHO) grænseværdier i EU.
- nye oplysninger om for eksempel toksikologi.
- planlagt revurdering af pesticidet.
- andre særlige forhold (for eksempel at stoffet forekommer som miljøforurening).
- tilbagekaldelse af eksisterende godkendelser.

Ansøgninger om fastsættelse af en ny maksimalgrænseværdi på baggrund af anvendelse i EU eller import af fødevarer, der indeholder rester af stoffet, bliver i første omgang evalueret af en medlemsstat i EU. Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA) foretager herefter en videnskabelig sundhedsmæssig vurdering af alle forslag til ændringer af maksimalgrænseværdier.

Kommissionens forslag

Kommissionen foreslår på baggrund af videnskabelige risikovurderinger fra Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA), at bilag II og III ændres med hensyn til maksimalgrænseværdier (MRL) for stofferne clodinafop, clomazon, diuron, ethalfluralin, ioxynil, iprovalicarb, malein hydrazid, mepanipyrim, metconazol, prosulfocarb og tepraloxymid.

Nedenfor er angivet hvilke maksimalgrænseværdier og detektionsgrænser, der foreslås ændret:

For stofferne clodinafop, clomazon, diuron, ethalfluralin, ioxynil, iprovalicarb, malein hydrazid, mepanipyrim, metconazol, prosulfocarb og tepraloxymid foreslås maksimalgrænseværdierne ændret som konsekvens af planlagt revurdering af pesticiderne og de eksisterede grænseværdier.

Stoffernes detektionsgrænser opføres i pesticidforordningens bilag V.

Grænseværdier som følge af planlagt revurdering:

- For clodinafop sættes ny detektionsgrænse for korn, humle, krydderier, honning, paddeder og krybdyr (frølår, krokodiller), snegle og andre animalske produkter af landdyr.
- For clodinafop sættes detektionsgrænsen op for urter, te, kaffe, urteudtræk og kakao.
- For clodinafop sættes ny maksimalgrænseværdi for olieholdige frø og frugter.
- For clomazon sættes ny detektionsgrænse for rapsfrø, græskarfrø, humle, krydderier, mælk og fløde, ikke koncentreret eller tilsat sukker eller sødemidler, smør og andre fedtstoffer fremstillet af mælk, ost og ostemasse, fugleæg, friske, konserverede eller kogte, æg uden skal samt æggeblommer, friske, tørrede, kogt i vand eller dampkogte, formede, frosne eller på anden måde konserverede, også tilsat sukker eller sødemidler, honning, paddeder og krybdyr (frølår, krokodiller), snegle og andre animalske produkter af landdyr.
- For clomazon sættes detektionsgrænsen op for trænødder, olieholdige frø og frugter, te, kaffe, urteudtræk og kakao.
- For clomazon sættes maksimalgrænseværdien ned for urter.
- For diuron sættes ny detektionsgrænse for citrusfrugter, rod- og knoldgrøntsager, løg, frugtgrøntsager, kål, hoved- og pluksalat og andre salatplanter (herunder Brassicacea), spinat og lign. (blade), vinblade (vindrueblade), brøndkarse, julesalat, urter, bælgfrug-

ter (friske), stængelgrøntsager (friske), svampe, tang, bælgfrugter (tørrede), olieholdige frø og frugter, korn, humle og krydderier.

- For diuron sættes detektionsgrænsen ned for træ nødder, kernefrugter, bær og småfrugter, diverse frugter, te, kaffe, urteudtræk og kakao samt sukkerplanter.
- For ethalfurlin sættes detektionsgrænsen ned for alle afgrøder
- For ioxynil sættes ny detektionsgrænse for gulerødder, pastinak, svin, fugleæg, friske, konserverede eller kogte, æg uden skal samt æggeblommer, friske, tørrede, kogt i vand eller dampkogte, formede, frosne eller på anden måde konserverede, også tilsat sukker eller sødemidler, honning, padden og krybdyr (frølår, krokodiller), snegle og andre animalske produkter af landdyr.
- For ioxynil sættes detektionsgrænsen ned for urter (undtagen purløg) samt kød og fedt (kvæg, får, ged).
- For ioxynil sættes detektionsgrænsen op for nyre (heste, æsler, muldyr og mulæsler).
- For ioxynil sættes ny maksimalgrænseværdi for byg, havre, rug, hvede, nyre (kvæg, får, ged) og kød, fedt, lever (heste, æsler, muldyr og mulæsler).
- For iprovalicarb sættes ny detektionsgrænse for portulak, vårsalat (feldsalat), havekarse, langskulpet vinterkarse, rød sennep, blade og skud af Brassica spp., kød, tilberedt kød, slagtebiprodukter, blod, animalsk fedt, fersk, kølet eller frosset, saltet, i saltlage, tørret eller røget eller forarbejdet til kødmel andre forarbejdede produkter såsom pølser og tilberedte fødevarer fremstillet på grundlag af disse, mælk og fløde, ikke koncentreret eller tilsat sukker eller sødemidler, smør og andre fedtstoffer fremstillet af mælk, ost og ostemasse, fugleæg, friske, konserverede eller kogte, æg uden skal samt æggeblommer, friske, tørrede, kogt i vand eller dampkogte, formede, frosne eller på anden måde konserverede, også tilsat sukker eller sødemidler, honning, padden og krybdyr (frølår, krokodiller), snegle og andre animalske produkter af landdyr.
- For iprovalicarb sættes detektionsgrænsen ned for græskar (vintersquash), olieholdige frø og frugter, te, kaffe, urteudtræk og kakao.
- For iprovalicarb sættes maksimalgrænseværdien ned for tomater, havesalat, endivie (bredbladet) og salatsennep (rucola).
- For malein hydrazid sættes detektionsgrænsen ned for nødder, urter, olieholdige frø og frugter.
- For malein hydrazid sættes ny maksimalgrænseværdi for fedt (svin, kvæg, får, ged, fjerkræ, høns, gæs, ænder, kalkuner og perlehøns, strudse, duer).
- For malein hydrazid sættes maksimalgrænseværdien ned for mælk og fløde, ikke koncentreret eller tilsat sukker eller sødemidler, smør og andre fedtstoffer fremstillet af mælk, ost og ostemasse.
- For malein hydrazid sættes maksimalgrænseværdien op for lever, nyre (svin, kvæg, får, ged) og kød (kvæg).
- For mepanipirim sættes ny detektionsgrænse for kød, tilberedt kød, slagtebiprodukter, blod, animalsk fedt, fersk, kølet eller frosset, saltet, i saltlage, tørret eller røget eller

forarbejdet til kødmel andre forarbejdede produkter såsom pølser og tilberedte fødevarer fremstillet på grundlag af disse.

- For mepanipyrim sættes detektionsgrænsen op for trænødder, te, kaffe, urteudtræk og kakao.
- For mepanipyrim sættes maksimalgrænseværdien ned for spisedruer og druer til vinfremstilling, jordbær, tomater og auberginer.
- For mepanipyrim sættes maksimalgrænseværdien op for courgetter.
- For metconazol sættes ny detektionsgrænse for bønner (med bælg), ærter (med bælg), ærter (uden bælg), jordnødder, sesamfrø, solsikkefrø, sojabønner, græskarfrø, safflor, hjulkrone, sæddodder, hampfrø, kristpalmefrø, boghvede (amarant, quinoa), hirse (kolbehirse, teff), ris, durra og kød, tilberedt kød, slagtebiprodukter, blod, animalsk fedt, fersk, kølet eller frosset, saltet, i saltlage, tørret eller røget eller forarbejdet til kødmel andre forarbejdede produkter såsom pølser og tilberedte fødevarer fremstillet på grundlag af disse.
- For metconazol sættes detektionsgrænsen op for trænødder, urter, te, kaffe, urteudtræk og kakao.
- For metconazol sættes ny maksimalgrænseværdi for bananer (dværgbanan, melbanan, æblebanan) og bønner (hestebønne/valsk bønne, hvid bønne (navy beans), flageolet, jackbønne, limabønne, hestebønne, vignabønne).
- For metconazol sættes maksimalgrænseværdien ned for rug.
- For metconazol sættes maksimalgrænseværdien op for kirsebær, hørfrø, valmuefrø, rapsfrø og sennepsfrø.
- For prosulfocarb sættes ny detektionsgrænse for rod- og knoldgrøntsager.
- For prosulfocarb sættes detektionsgrænsen ned for forårsløg, olieholdige frø og frugter, trænødder, korn og kød, tilberedt kød, slagtebiprodukter, blod, animalsk fedt, fersk, kølet eller frosset, saltet, i saltlage, tørret eller røget eller forarbejdet til kødmel andre forarbejdede produkter såsom pølser og tilberedte fødevarer fremstillet på grundlag af disse.
- For prosulfocarb sættes ny maksimalgrænseværdi for jordbær, knoldselleri, peberrod, pastinakker, persillerod, havrerod, skalotteløg, anis, sellerifrø (løvstikkefrø), spidskommenfrø, dildfrø, fennikelfrø, muskatnød, allehånde, anispeber (kinesisk peber), kommen, enebær, peber (hvid og sort – lang peber, rosapeber), vanillestænger, tamarinde og urter.
- For prosulfocarb sættes maksimalgrænseværdien ned for kepaløg (perleløg), blade af selleri og kardemomme.
- For prosulfocarb sættes maksimalgrænseværdien op for sortkommen og korianderfrø.
- For tepraloxymidim sættes ny detektionsgrænse for tropiske rod- og knoldgrøntsager, jordskokker, radiser, lupiner, kød og fedt (fjerkræ - høns, gæs, ænder, kalkuner og perlehøns, strudse, duer) samt fugleæg, friske, konserverede eller kogte, æg uden skal samt æggeblommer, friske, tørrede, kogt i vand eller dampkogte, formede, frosne eller på anden måde konserverede, også tilsat sukker eller sødemidler.

- For tepraloxymid sættes ny maksimalgrænseværdi for rosenkål.
- For tepraloxymid sættes maksimalgrænseværdien ned for kartofler, rødbeder, gulerødder, knoldselleri, peberrod, pastinakker, persillerod, havrerod, kålroer, majroer, bønner (hestebønne/valsk bønne, hvid bønne (navy beans), flageolet, jackbønne, limabønne, hestebønne, vignabønne), linser, ærter (kikært, markært, fladbælg), hørfrø, rapsfrø, hjulkrone og lever (fjerkræ - høns, gæs, ænder, kalkuner og perlehøns, strudse, duer).
- For tepraloxymid sættes maksimalgrænseværdien op for hovedkål (spidskål, rødkål, savojkål, hvidkål), purløg og bomuldsfrø.

Udtalelser

Europa-Parlamentet vil få forelagt forslaget som et led i forskriftskomitéproceduren med kontrol.

Gældende dansk ret

Forslaget vedrører ændring af bilag til pesticidrammeforordningen. Ændringen vil være direkte gældende i Danmark. I henhold til pesticidrammeforordningens artikel 34 fastsætter medlemsstaterne sanktioner for overtrædelse af forordningen.

Konsekvenser

Forslaget har ikke statsfinansielle eller administrative konsekvenser. Forslaget vurderes heller ikke at have samfundsøkonomiske eller erhvervsmæssige konsekvenser.

Forslaget er udarbejdet på basis af videnskabelige vurderinger fra Den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritet (EFSA), som har vurderet, at de foreslåede ændringer vedrørende maksimalgrænseværdier er sundhedsmæssigt acceptable for forbrugerne.

DTU Fødevareinstituttet er anmodet om en vurdering af forslaget og vurderer, at der ikke vil være sundhedsmæssige problemer som følge af de foreslåede ændringer vedrørende maksimalgrænseværdier. DTU Fødevareinstituttet bemærker, at Den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritet (EFSA) ikke har foretaget en vurdering af eventuelle kombinationseffekter, idet der endnu ikke foreligger en harmoniseret metode til dette.

Der forskes internationalt og på DTU Fødevareinstituttet i kombinationseffekter, og der eksisterer et betydeligt vidensgrundlag, når det gælder kombinationseffekter for pesticidrester. Der findes imidlertid ikke på nuværende tidspunkt en systematisk harmoniseret metode til at vurdere eventuelle kombinationseffekter af grupper af pesticider. Det fremgår af pesticidrammeforordningens artikel 14, stk. 2, at eventuelle kombinationseffekter skal indarbejdes i vurderingen af pesticidrester i fødevarer, når der findes en egnet metode. Der arbejdes i Den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritet (EFSA), med dansk deltagelse, målrettet på at udvikle en sådan metode til risikovurdering af kombinationseffekter for pesticidrester.

I fravær af en harmoniseret metode til vurdering af mulige kombinationseffekter i forbindelse med fastsættelse af maksimalgrænseværdier har DTU Fødevareinstituttet - på grundlag af den nuværende viden om kombinationseffekter og indtag af pesticidrester hos den danske befolkning - foretaget en foreløbig vurdering af risikoen for indtaget af pesticider, hvor der tages højde for kombinationseffekter. På baggrund heraf vurderes de foreslåede maksimalgrænseværdier ikke at give anledning til sundhedsmæssig bekymring.

Fødevarestyrelsen finder på baggrund af vurderingerne fra Den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritet (EFSA) og DTU Fødevareinstituttet, at de foreslåede ændringer af maksimalgrænseværdier vil medføre en tilstand på fødevareområdet, der er sundhedsmæssigt acceptabel.

En vedtagelse af forslaget vurderes på den baggrund at betyde et uændret beskyttelsesniveau i Danmark.

Høring

Forslaget har været i høring på høringsportalen. Der er indkommet følgende bemærkninger:

Landbrug & Fødevarer bemærker, at da forslaget følger Den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritets (EFSA's) anbefaling, har de ikke bemærkninger til forslaget.

Biodynamisk Forbrugersammenslutning samt Per Knud Oue Pedersen noterer sig, at forslaget sætter grænseværdierne ned for nogle stoffer og gør opmærksom på, at forslaget samtidig øger restindholdet i mange fødevarer væsentligt. De foreslår derfor begge at gøre alle fødevarer biodynamiske eller økologiske, for at undgå gift i fødevarer.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Alle pesticider, der anvendes i EU, skal gennem en grundig sundhedsmæssig vurdering, som fører til fastsættelse af en maksimalgrænseværdi for restindholdet i fødevarerne (bilag II og III), eller som fører til den beslutning, at det ikke er nødvendigt at fastsætte maksimalgrænseværdier (optagelse på bilag IV). Pesticidrammeforordningen, og de deraf afledte forordninger, er derfor vigtige elementer i beskyttelsen af de danske forbrugeres sikkerhed. Regeringen kan alene støtte forslag, der vurderes at være sundhedsmæssigt acceptable.

Det er højt prioriteret fra dansk side, at pesticidrammeforordningen kan virke med henblik på fuld harmonisering af reglerne vedrørende fastsættelse af maksimalgrænseværdier for pesticidrester i fødevarer i EU. For at dette kan lade sig gøre, skal rammeforordningens bilag løbende ændres, herunder bilag II, III, IV og V.

Forslaget indeholder ændrede maksimalgrænseværdier for aktivstofferne clodinafop, clomazon, diuron, ethalfluralin, ioxynil, iprovalicarb, maleinhydrazid, mepanipyrim, metconazol,

prosulfocarb og tepraloxym. Det er vurderingen, at de foreslåede ændringer vil medføre en tilstand på fødevareområdet, der er sundhedsmæssigt acceptabel.

Regeringen kan støtte forslaget.

Det skal bemærkes, at regeringens holdning til forslaget ligger inden for de retningslinjer, regeringen har forelagt Folketingets fødevareordførere for behandling af komitésager om fastsættelse af maksimalgrænseværdier for pesticidrester.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Man er fra dansk side ikke bekendt med offentlige tilkendegivelser om forslaget i andre medlemsstater. Baseret på afstemningerne fra tidligere lignende forslag vurderes der at være kvalificeret flertal for forslaget.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.